

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Hoe werkt de AWBZ?

stromenkaart ▶

Wie
doet wat in
de AWBZ?

wie doet wat kaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Deze Informatiekaart geeft antwoord op de vraag: 'Hoe werkt de AWBZ'? De kaart laat zien wie wat doet in de AWBZ en hoe de informatie-, zorg- en geldstromen lopen. De kaart heeft uitsluitend betrekking op AWBZ zorg in natura, en niet op AWBZ-zorg via het Persoonsgebonden Budget (PGB). De op deze kaart genoemde bedragen geven een indruk van de omvang van de in kaart gebrachte geldstromen in de AWBZ in 2010, en zijn gebaseerd op cijfers van het CVZ. Het tekort AFBZ is op deze kaart gebruikt als een sluitpost. De AWBZ is op deze kaart opgedeeld in vier functies: 1) Toegang; 2) Zorglevering; 3) Toezicht en 4) Financiering. De iconen in de tekst op deze kaart corresponderen met de stromen in de figuren. Deze Informatiekaart is tot stand gekomen op basis van literatuurstudie, interviews en een denktank met deskundigen, waaronder medewerkers van het ministerie van VWS, het CIZ, de NZa en de IGZ. Wij danken alle deelnemers voor hun denkwerk.

AFKORTINGEN

AFBZ: Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten

AWBZ: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

BJZ: Bureau Jeugdzorg (*In geval van toegang tot de jeugd GGZ moet op deze kaart BJZ worden gelezen in plaats van het CIZ.*)

CAK: Centraal Administratie Kantoor

CIZ: Centrum Indicatiestelling Zorg

CVZ: College voor Zorgverzekeringen.

Inspectie: Inspectie voor de Gezondheidszorg

NZa: Nederlandse Zorgautoriteit

VWS: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ga verder ►

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

Financiering >

Stromen:

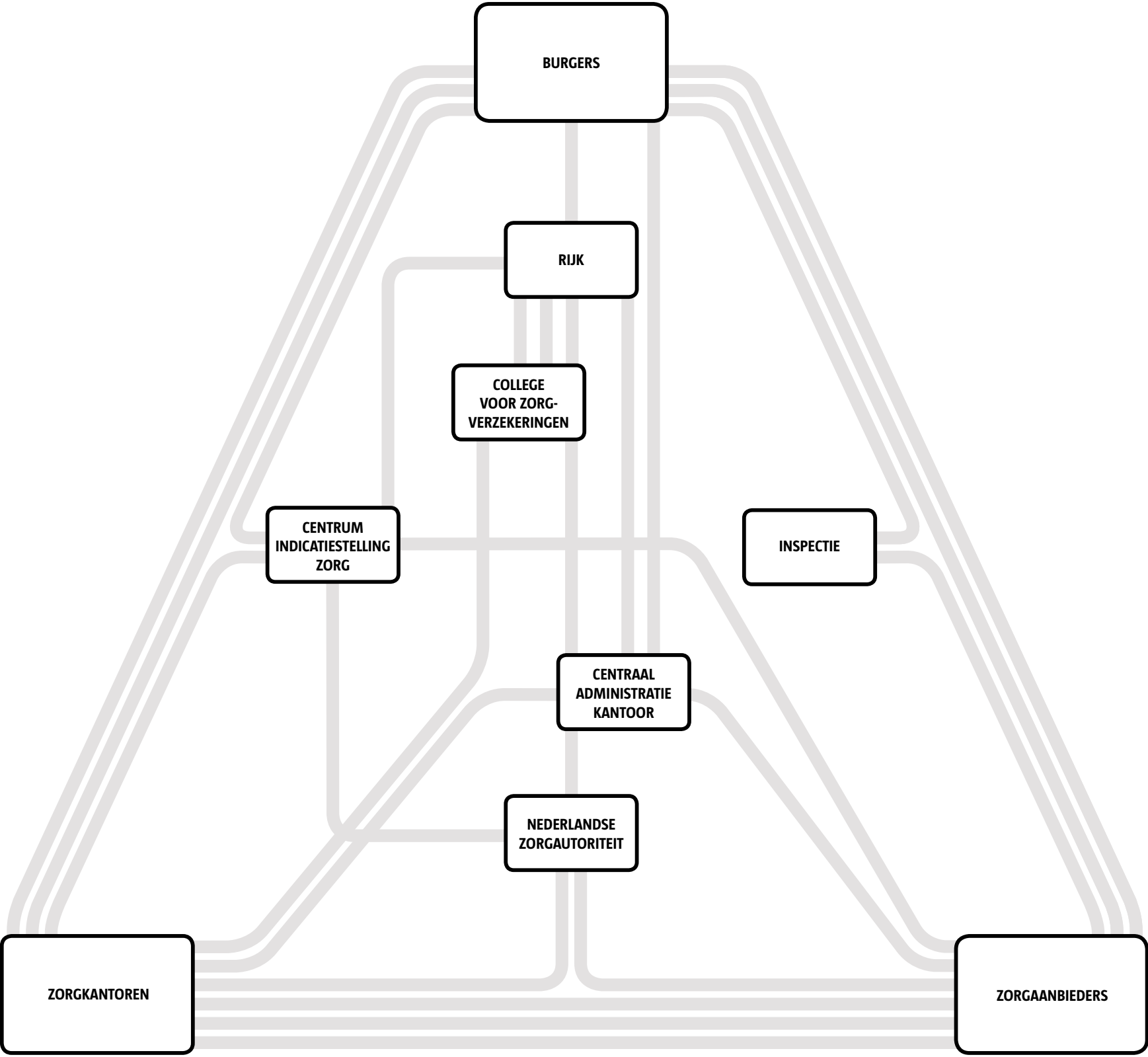
Informatiestroom

Zorgstroom

Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

Financiering >

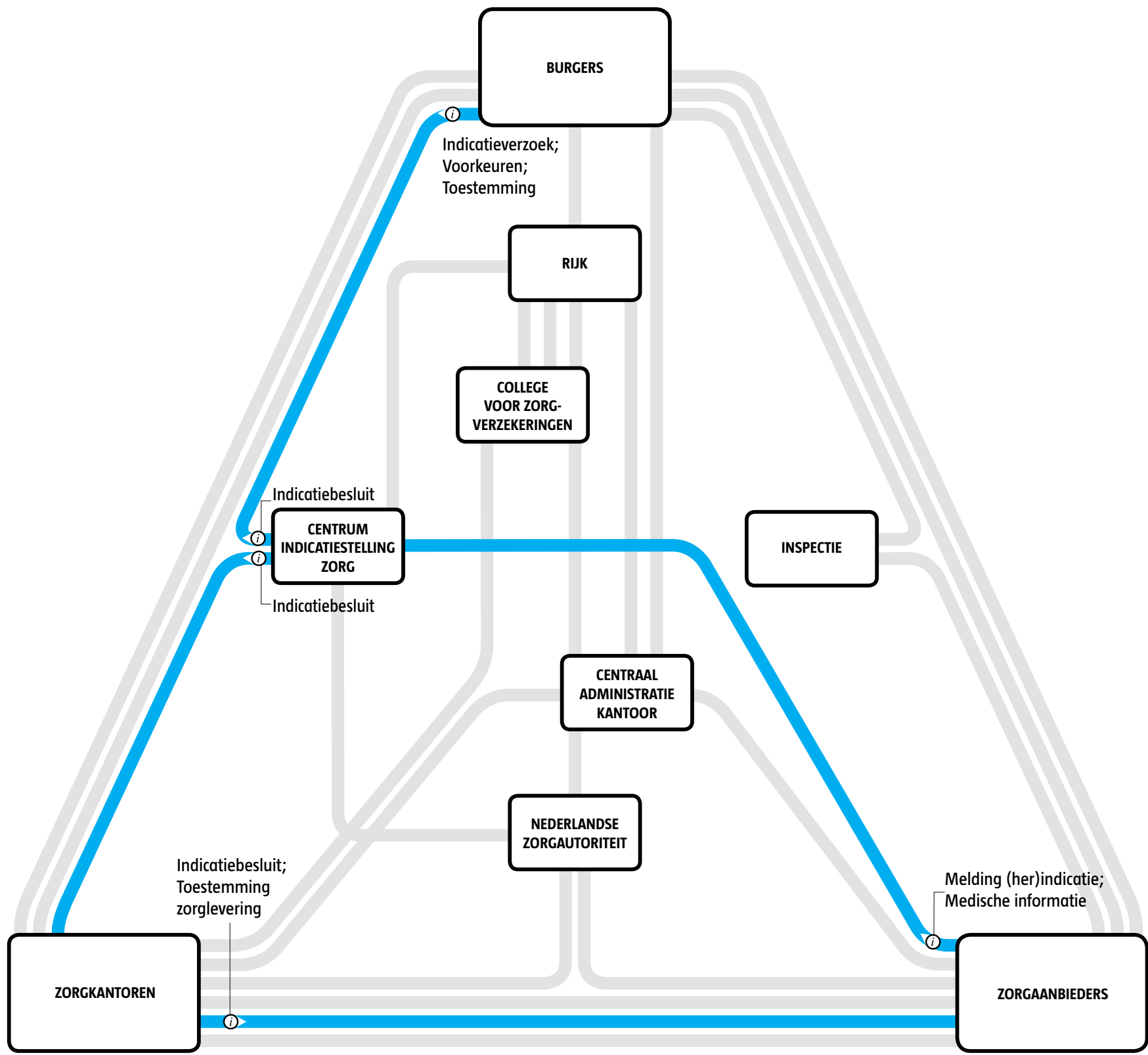
Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

Toegang:
wie doet wat? >

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

Financiering >

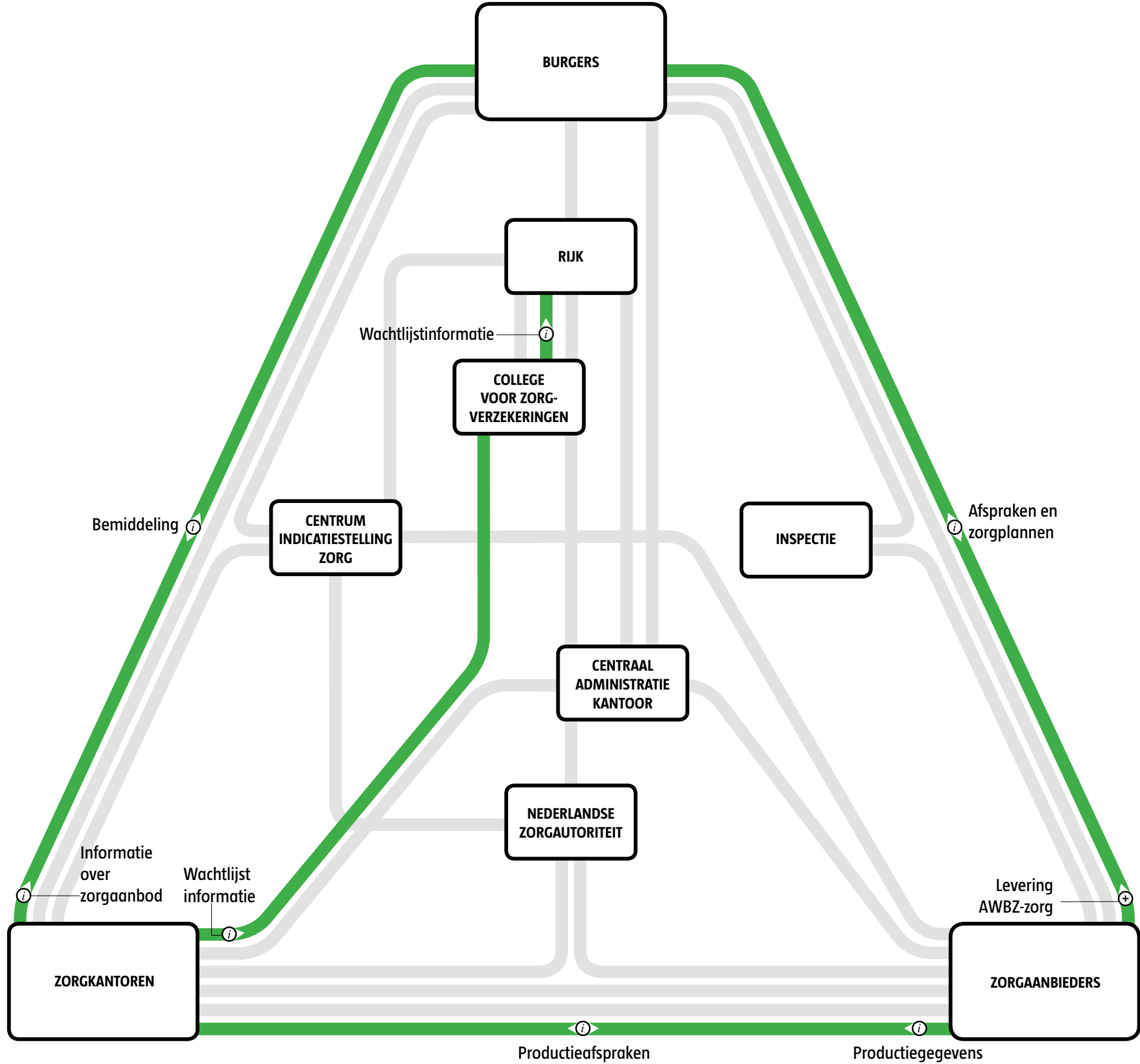
Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

Zorglevering:
wie doet wat?

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

Financiering >

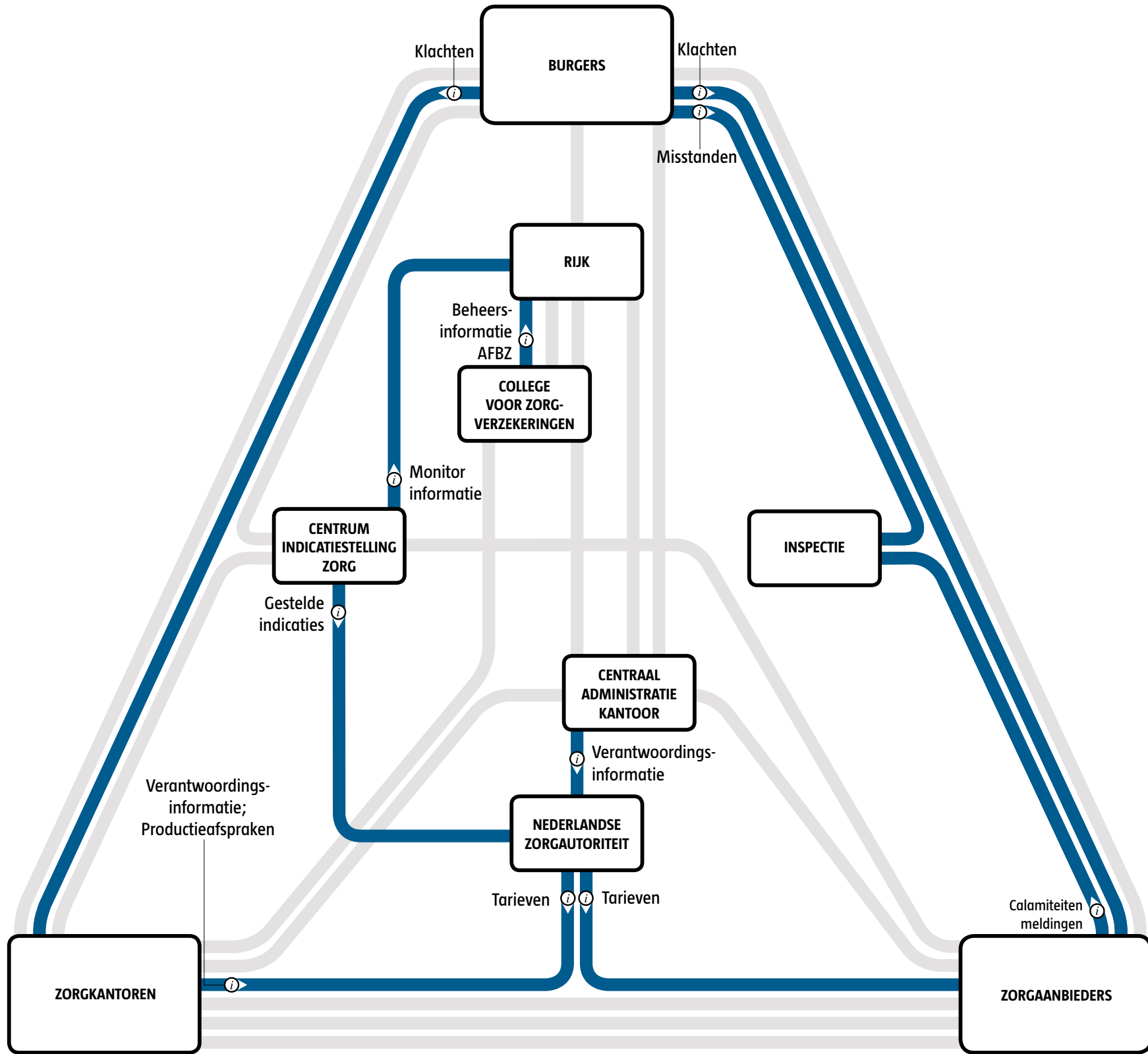
Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

Toezicht:
wie doet wat? >

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

Financiering >

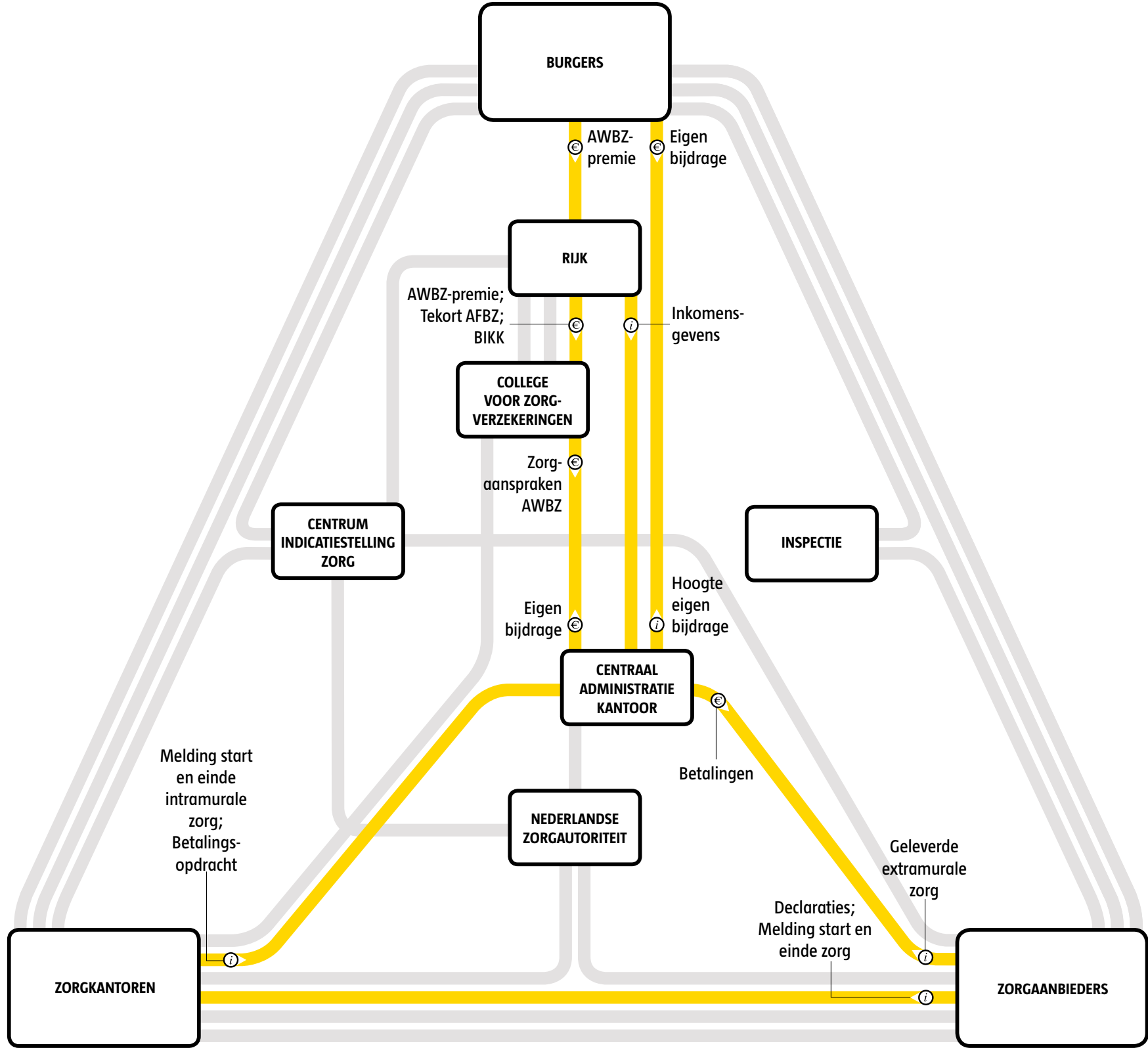
Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

Financiering:
wie doet wat? >

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

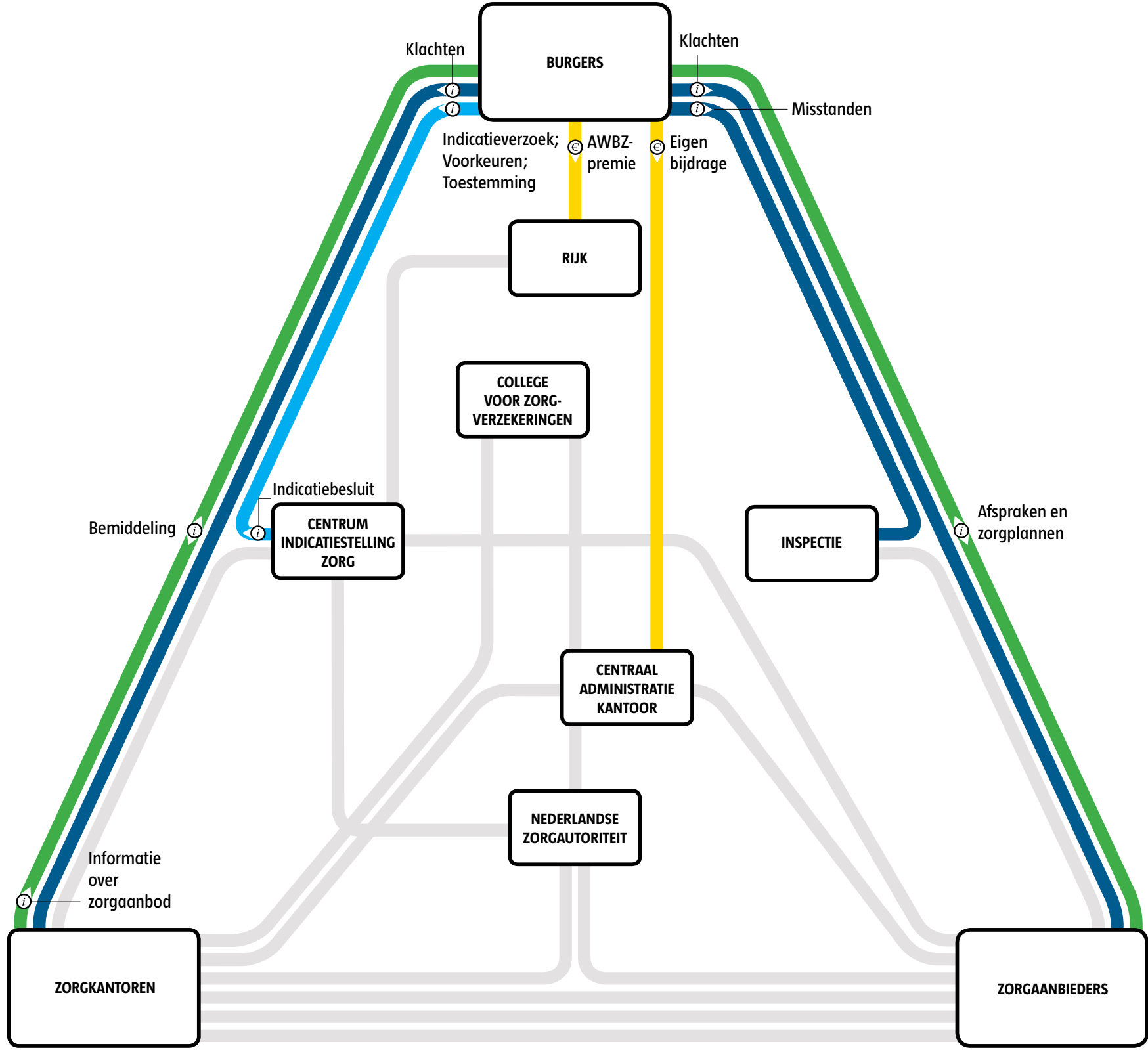
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

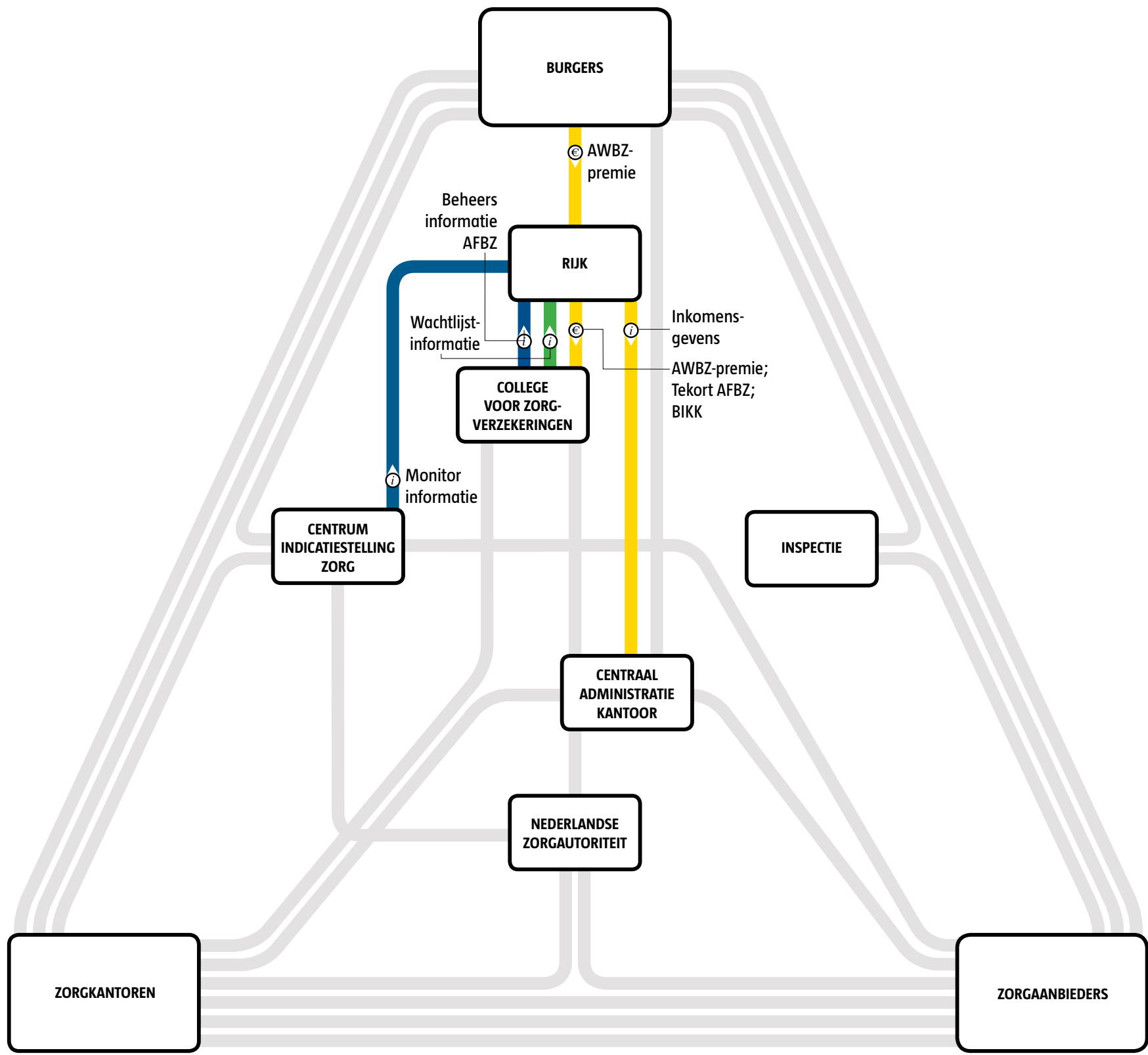
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

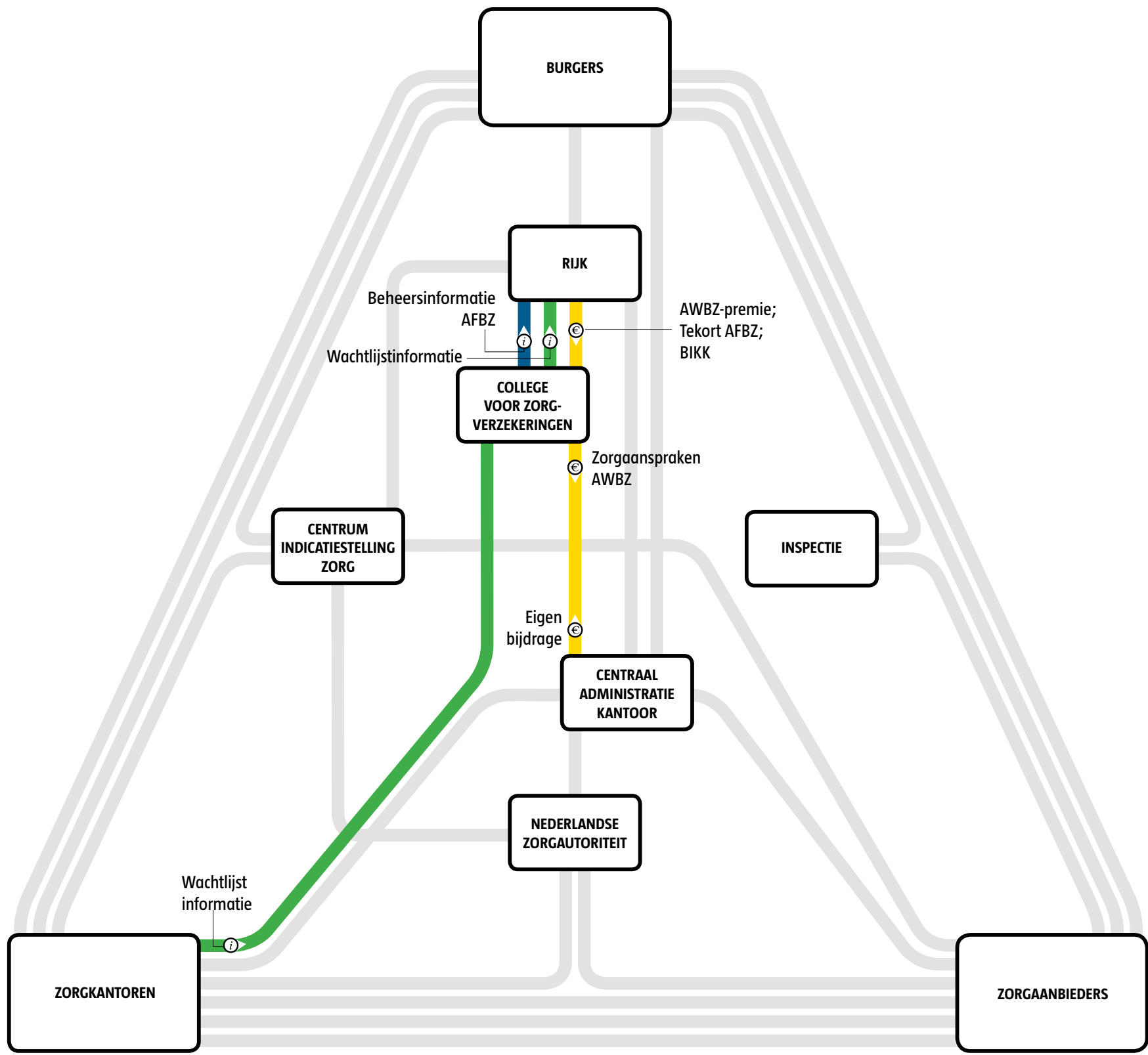
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

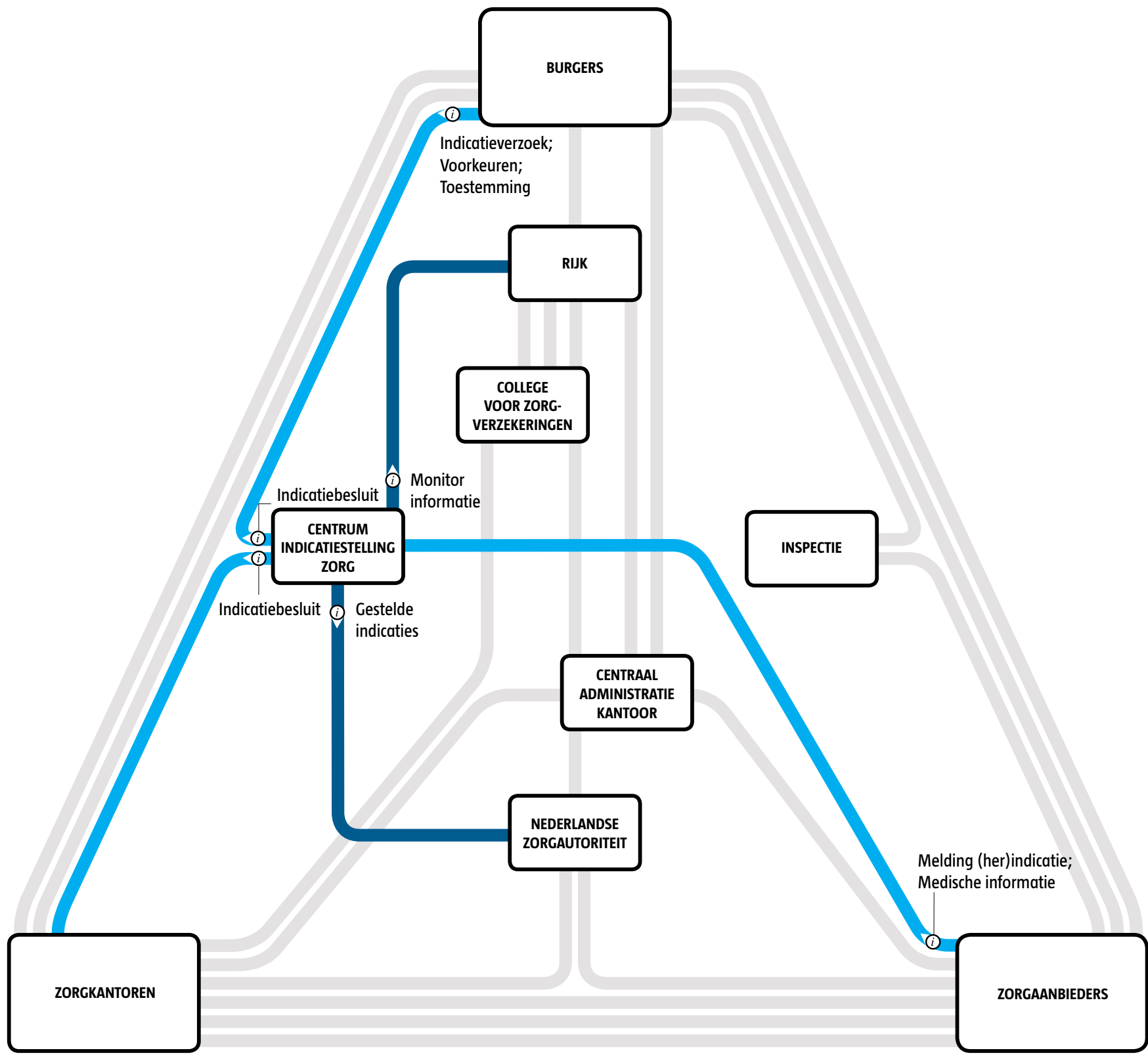
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

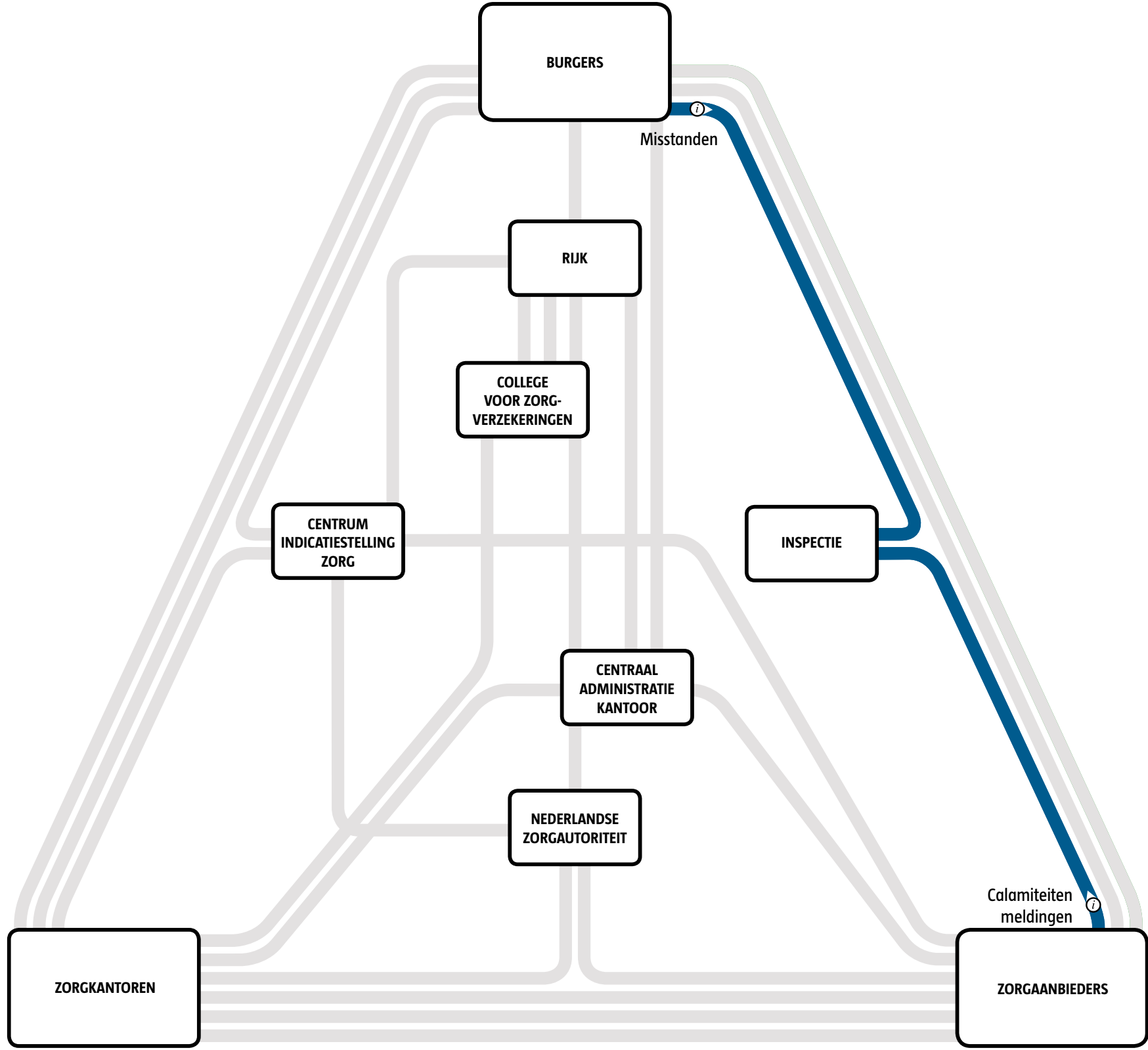
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

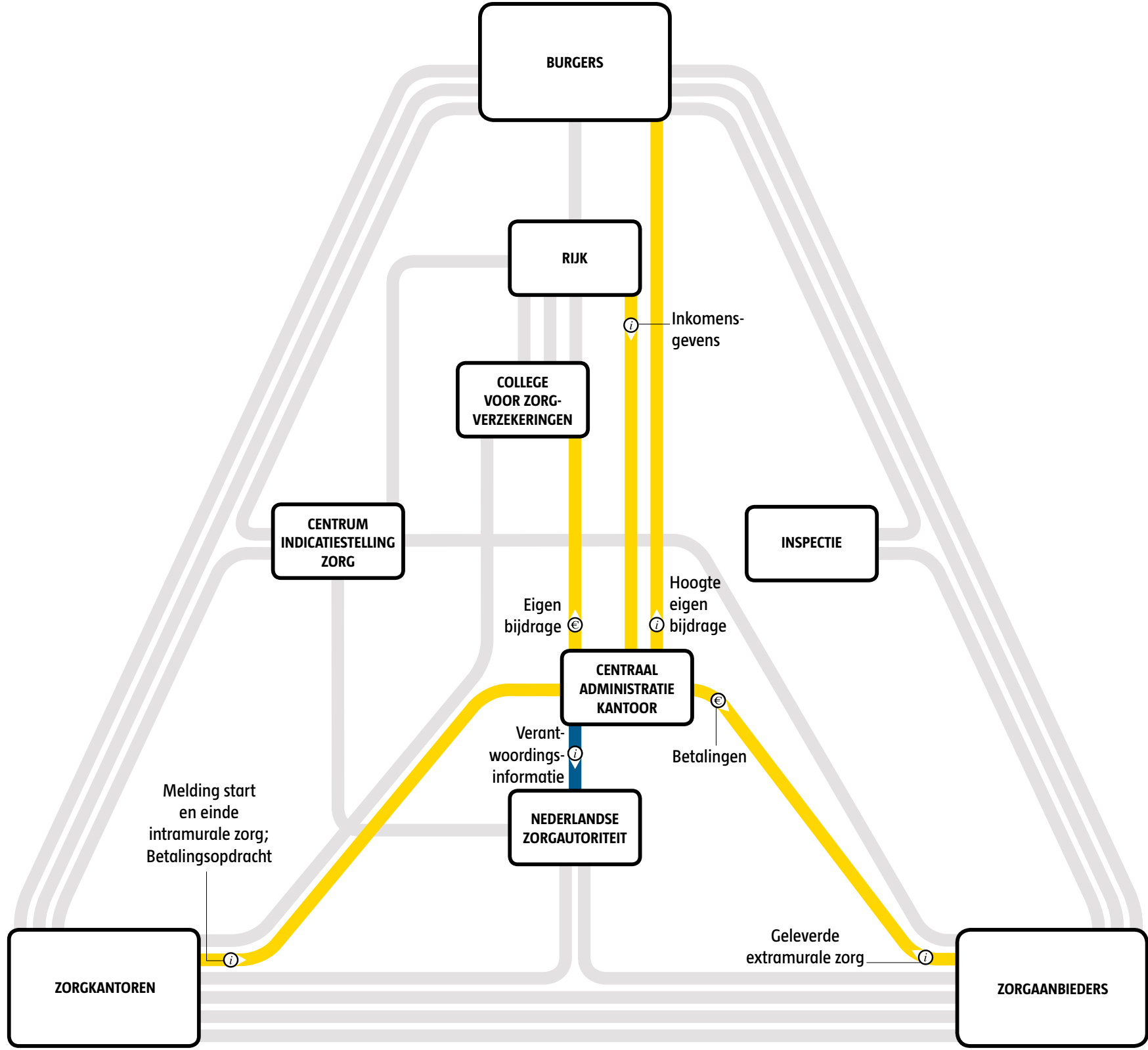
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

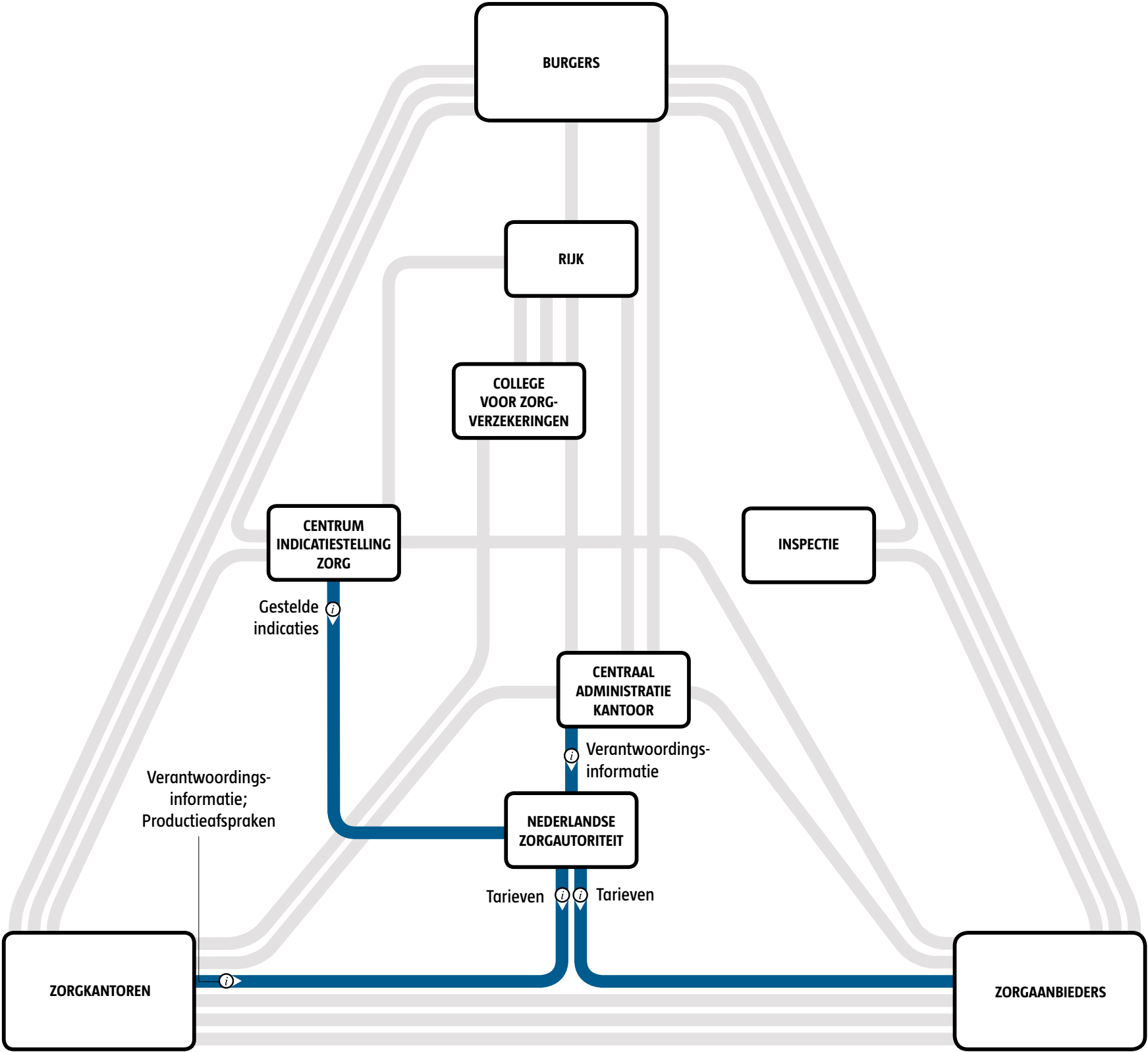
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

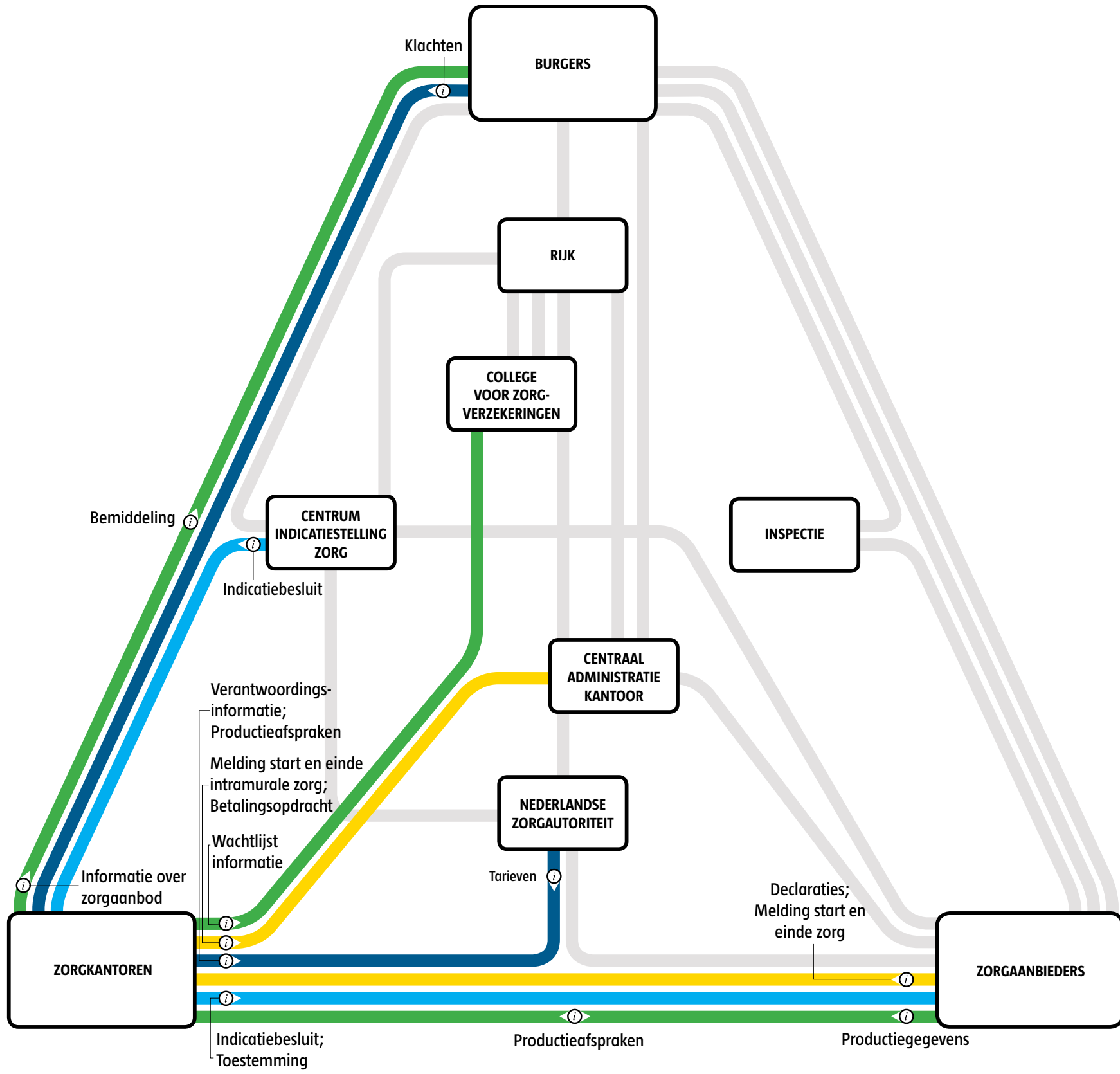
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

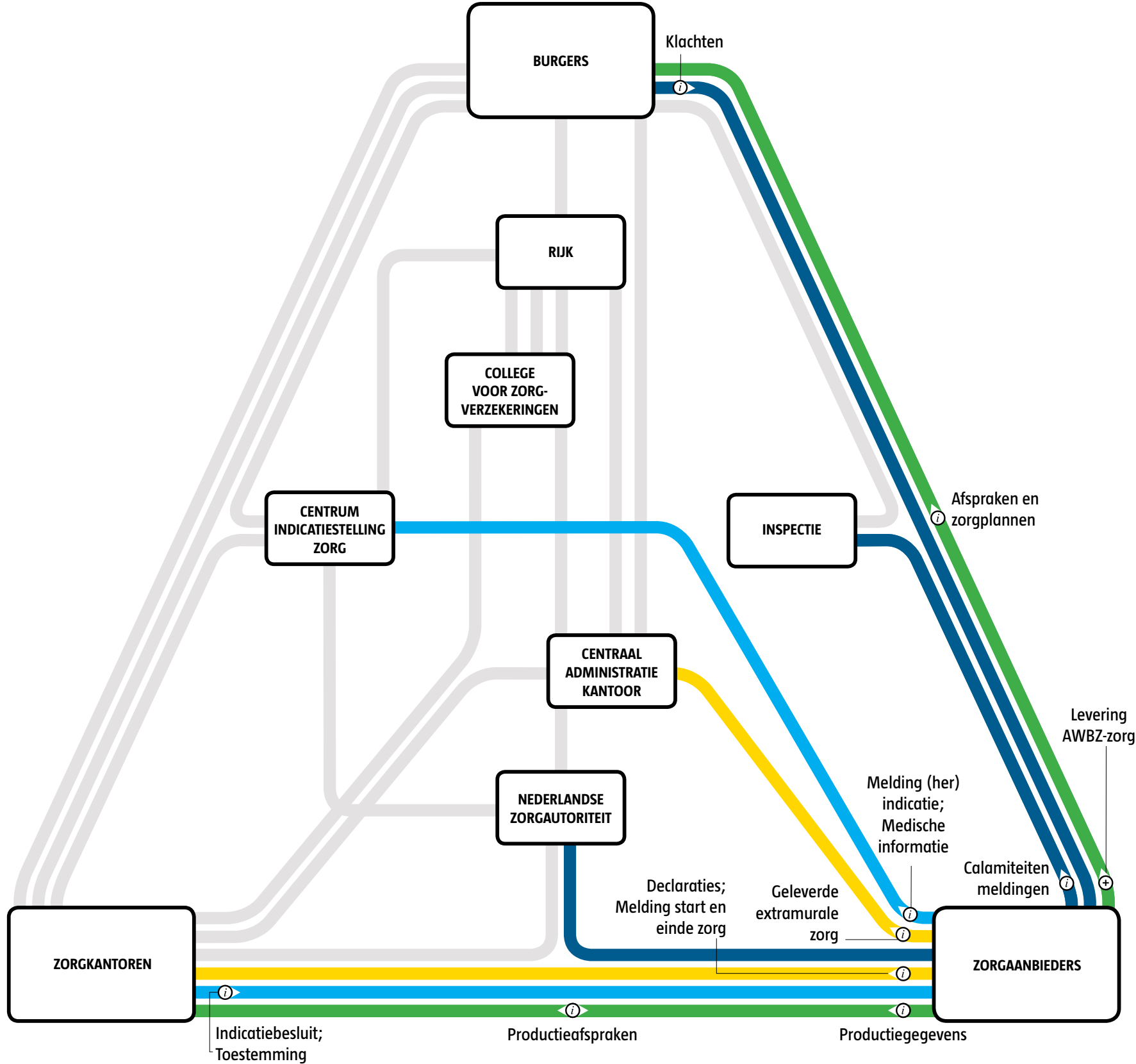
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

Hoe werkt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Functies:

Toegang >

Zorglevering >

Toezicht >

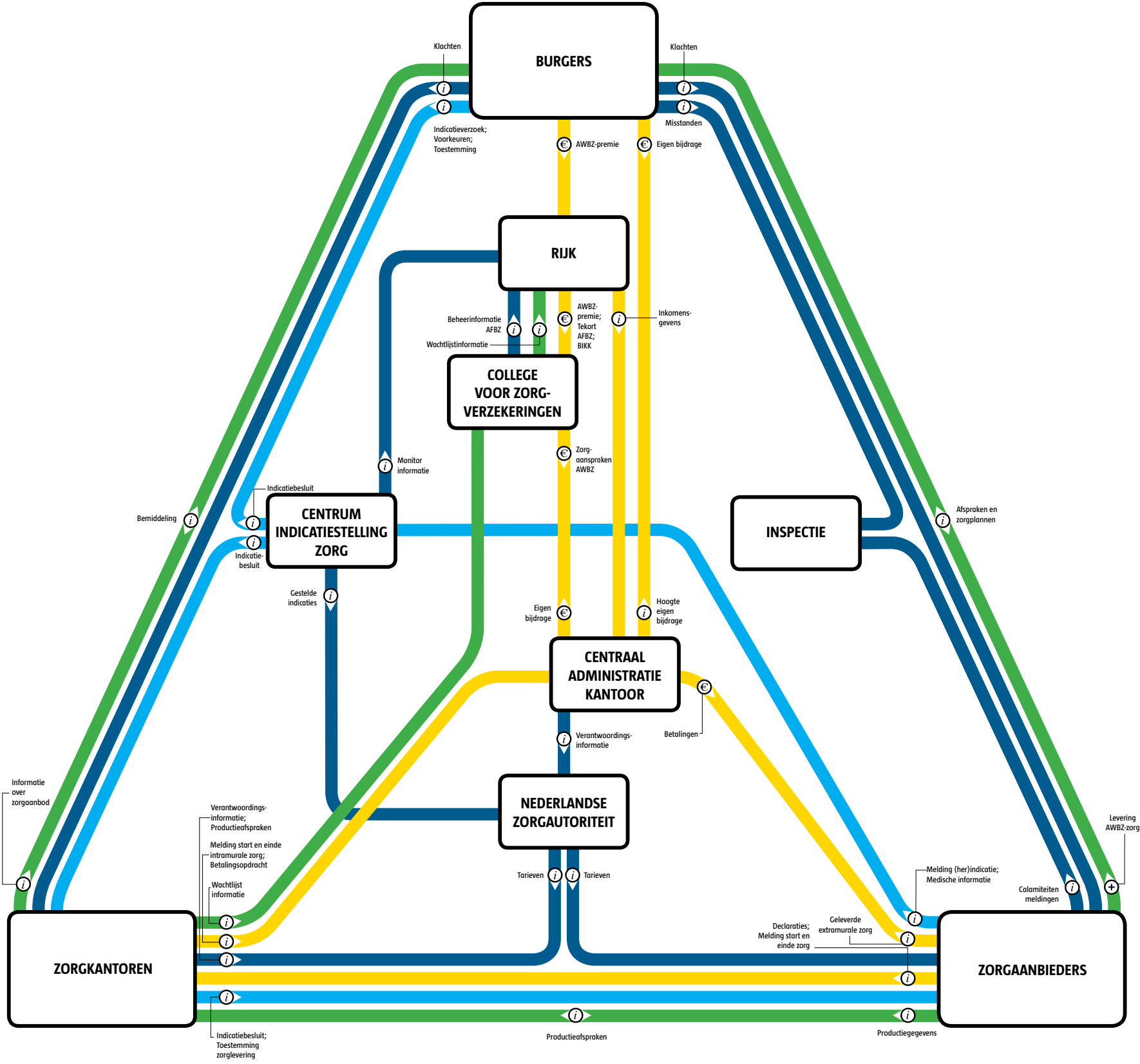
Financiering >

Stromen:

 Informatiestroom

 Zorgstroom

 Geldstroom

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Wie doet wat in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Wie doet wat in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Terug naar het
toegang
stromenschema

Toegang

Zorglevering

Wie doet wat in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Toezicht

Financiering

BURGERS

- Burgers stellen (met hulp) vast dat ze AWBZ-zorg nodig hebben en oriënteren zich op het zorgaanbod.
- Burgers sturen (met hulp) informatie over hun zorgbehoefte naar het CIZ en doen indicatieverzoeken. ⓘ
- Burgers geven het CIZ een voorkeur aan voor leveringsvorm en zorgaanbieder, of vragen het zorgkantoor om hulp bij het kiezen. ⓘ
- Burgers geven het CIZ toestemming om hun medische gegevens op te vragen bij zorgaanbieders. ⓘ

CIZ

- Het CIZ stelt voor burgers aanspraken op AWBZ-zorg vast op basis van beleidsregels van het Rijk.
- BJZ stelt aanspraken op Jeugd GGZ vast voor personen onder de 23 jaar met psychiatrische problemen.
- Het CIZ vraagt met expliciete toestemming van burgers medische informatie op bij zorgaanbieders.
- Het CIZ stuurt genomen indicatiebesluiten naar burgers. ⓘ
- Het CIZ stuurt genomen indicatiebesluiten naar zorgkantoren. ⓘ

ZORG- KANTOREN

- Zorgkantoren sturen indicatiebesluiten van het CIZ naar zorgaanbieders. ⓘ
- Zorgkantoren informeren de betreffende zorgaanbieder dat geïndiceerde zorg geleverd mag worden. ⓘ

ZORG- AANBIEDERS

- Zorgaanbieders doen namens burgers een herindicatie-verzoek of een indicatiemelding bij het CIZ. ⓘ
- Zorgaanbieders maken informatie over hun eigen zorgaanbod toegankelijk voor burgers.
- Zorgaanbieders geven het CIZ inzicht in medische gegevens met toestemming van burgers. ⓘ

CVZ

- Het CVZ adviseert het ministerie van VWS over de samenstelling van het AWBZ-pakket.
- Het CVZ publiceert informatie over welke zorg verzekerd is binnen de AWBZ.

RIJK

- Het Rijk stelt de voorwaarden rond het recht op AWBZ-zorg (zorgaanspraken) vast.
- Het Rijk zorgt dat informatie over de AWBZ en het zorgaanbod beschikbaar is voor burgers.

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Wie doet wat in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Terug naar het
zorglevering
stromenschema

Toegang

Zorglevering

Wie
doet wat
in de Algemene
Wet Bijzondere
Ziektekosten
(AWBZ)?

Toezicht

Financiering

BURGERS

- Burgers maken op basis van het indicatiebesluit afspraken en zorgplannen met zorgaanbieders.①

ZORG-
KANTOREN

- Zorgkantoren informeren burgers over het (beschikbare) aanbod en de kwaliteit van zorg in de regio.①
- Zorgkantoren helpen burgers die om bemiddeling vragen, bij het vinden van een zorgaanbieder.①
- Zorgkantoren leveren informatie over wachtlijsten aan het CVZ.①
- Zorgkantoren maken jaarlijks hun zorginkoopbeleid kenbaar aan zorgaanbieders.
- Zorgkantoren maken productieafspraken met zorgaanbieders over prijs, volume en kwaliteit van te leveren AWBZ-zorg.①

ZORG-
AANBIEDERS

- Zorgaanbieders maken productieafspraken met zorgkantoren over prijs, volume en kwaliteit van te leveren AWBZ-zorg.①
- Zorgaanbieders leggen afspraken met burgers vast in zorgplannen en leveringsvoorwaarden.①
- Zorgaanbieders leveren geïndiceerde AWBZ-zorg aan burgers zoals afgesproken in het zorgplan.②
- Zorgaanbieders leveren zorgkantoren maandelijks gegevens over de gerealiseerde productie.①

CVZ

- Het CVZ levert wachtlijstinformatie aan het ministerie van VWS.①

NZA

- De NZa stelt voor zorgkantoren de regionale contracteerruimte (budget) vast.
- De NZa publiceert beleidsregels, zoals welke prestaties gedeclareerd mogen worden tegen welke prijs.

RIJK

- Het Rijk stelt de wettelijke kaders vast voor (de kwaliteit van) zorglevering, bijvoorbeeld in de Kwaliteitswet.
- Het Rijk stelt financiële kaders vast voor zorginkoop door zorgkantoren (contracteerruimte).
- Het Rijk geeft jaarlijks een aanwijzing hoe te handelen bij te kleine contracteerruimte (NZa-knelpuntenprocedure).
- Het Rijk wijst verzekeraars (concessiehouders) aan voor uitvoering van de AWBZ.

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Wie doet wat in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Terug naar het
toezicht
stromenschema

Toegang

Zorglevering

Wie
doet wat
in de Algemene
Wet Bijzondere
Ziektekosten
(AWBZ)?

Toezicht

Financiering

BURGERS

- Burgers kunnen klachten over zorgaanbieders indienen bij klachtencommissies van zorgaanbieders.①
- Burgers kunnen klachten over zorgaanbieders en het zorgkantoor indienen bij het zorgkantoor.①
- Burgers kunnen misstanden melden bij de Inspectie.①

CIZ

- Het CIZ rapporteert aan het ministerie van VWS over de vraag naar AWBZ-zorg (monitor informatie).①
- Het CIZ monitort achteraf de indicaties die zorgaanbieders zelf afgeven via Standaard Indicatie Protocollen of Herindicaties via Taakmandaat.
- Het CIZ monitort achteraf de hoeveelheid indicatiemeldingen en het effect hiervan op de AWBZ-uitgaven.
- Het CIZ informeert de NZa over gestelde indicaties (soort en aantal) per zorgregio. ①

ZORG-
KANTOREN

- Zorgkantoren controleren of gedeclareerde zorg overeenkomt met indicatiebesluiten en productieafspraken.
- Zorgkantoren controleren of gedeclareerde zorg daadwerkelijk en doelmatig is geleverd.
- Zorgkantoren leggen aan de NZa verantwoording af over hun activiteiten en resultaten.①
- Zorgkantoren informeren de NZa over gemaakte en gerealiseerde productieafspraken met zorgaanbieders.①

ZORG-
AANBIEDERS

- Zorgaanbieders zijn wettelijk verplicht een klachtencommissie in te stellen voor burgers.
- Zorgaanbieders publiceren een openbaar jaarverslag met informatie over geleverde zorg en de kwaliteit hiervan.
- Zorgaanbieders leggen jaarlijks financiële verantwoording af via een extern accountantsrapport.
- Zorgaanbieders melden ernstige klachten direct aan de Inspectie en sturen jaarlijks een klachtenrapport.①

CVZ

- Het CVZ is verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van het financieel beheer van het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ).
- Het CVZ brengt circulaire's uit om beleids- en uitvoeringsinformatie te verduidelijken voor zorgverzekeraars.
- Het CVZ rapporteert aan het ministerie van VWS over het beheer van het AFBZ.①

CAK

- Het CAK legt verantwoording af aan de NZa over de uitvoering van zijn taken.①

NZA

- De NZa stelt normen vast voor uitvoerders van de AWBZ (prestatiemeting), houdt toezicht en rapporteert aan het ministerie van VWS.
- De NZa stelt tarieven vast voor zorglevering, en stelt deze ter beschikking aan zorgkantoren en -aanbieders.①
- De NZa ziet toe op en handhaaft naleving van de Wet Marktordening Gezondheidszorg door uitvoerders van de AWBZ.
- De NZa toetst vooraf of afspraken tussen zorgkantoren en -aanbieders binnen de contracteerruimte vallen.

INSPECTIE

- De Inspectie houdt toezicht op de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg, handhaaft wet- en regelgeving en rapporteert aan het ministerie van VWS.

RIJK

- Het Rijk houdt toezicht op de werking van het AWBZ-systeem als geheel.
- Het Rijk stelt de wettelijke kaders voor toezicht vast en belegt verantwoordelijkheden.

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

Wie doet wat in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)?

Terug naar het
financiering
stromenschema

Toegang

Zorglevering

Wie
doet wat
in de Algemene
Wet Bijzondere
Ziektekosten
(AWBZ)?

Toezicht

Financiering

BURGERS

- Burgers betalen AWBZ-premie aan het Rijk via hun werkgever, pensioenfonds of uitkeringsinstantie (14,7 miljard).[©]
- Burgers betalen een eigen bijdrage voor AWBZ-zorg aan het CAK (1,7 miljard).[©]

ZORG-
KANTOREN

- Zorgkantoren melden aan het CAK start en einde van de intramurale zorg om de eigen bijdrage van burgers vast te stellen.^①
- Zorgkantoren geven het CAK betalingsopdrachten om zorgaanbieders te betalen voor geleverde zorg.^①

ZORG-
AANBIEDERS

- Zorgaanbieders sturen declaraties voor geleverde zorg naar zorgkantoren.^①
- Zorgaanbieders melden de zorgkantoren de start en het einde van de zorglevering.
- Zorgaanbieders leveren informatie over geleverde extramurale zorg aan het CAK om de eigen bijdrage van burgers vast te stellen.^①

CVZ

- Het CVZ beheert het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ).
- Het CVZ geeft gelden voor zorgaanspraken door aan het CAK (21,7 miljard).
- Het CVZ verzorgt de financiële afrekening met zorgkantoren op basis van de rapportage van de NZa.

CAK

- Het CAK stelt de eigen bijdrage van burgers vast.
- Het CAK informeert burgers over de hoogte van de eigen bijdrage.^①
- Het CAK stort de eigen bijdragen van burgers in het AFBZ (1,7 miljard).[©]
- Het CAK betaalt zorgaanbieders in opdracht van zorgkantoren (21,7 miljard).[©]

RIJK

- Het Rijk levert het CAK relevante inkomensgegevens voor vaststelling van de eigen bijdrage van burgers.^①
- Het Rijk geeft AWBZ-premies en BIKK door aan het CVZ, en vult tekorten in het AFBZ aan (22,2 miljard).[©]

start ▶

stromenkaart ▶

wie doet wat kaart ▶

toelichting ▶

overzichtskaart ▶

HOE WERKT DE AWBZ?

